

za tolkala iz Ljubljane i mnogi drugi ansambli i solisti.

Važno je istaknuti da su domaći autori bili vrlo dobro i predstavljeni i primljeni od publike koju nisu sačinjavali samo domaći i evropski slušači, već i gosti iz šireg svijeta, od SAD-a do Japana i Australije.

Djela B. Sakača, S. Horvata, D. Kempfa, M. Ruždjaka, K. Zečević, I. Stefanović i drugih u izvedbi što naših što stranih interpretata dokaz su nastojanja da se i na našem tlu afirmira glazba koja nastavlja tradiciju, a ne samo glazba koja živi na tradiciji.

C. F.

VII. MEMORIJAL »FRANJO KREŽMA«

U Osijeku je u razdoblju od 6. do 9. svibnja održan sedmi Memorijal »Franjo Krežma«, susret mladih gudača Jugoslavije. I ovaj put bio je sadržajno bogat, posvećen većim dijelom stvaralaštvu hrvatskih autora, od čega dobrim dijelom stvaralaštvu rano umrlog skladatelja i violinskog virtuozu Franje Krežme.

Prvi su dan nastupili mladi violinisti, učenici srednjih glazbenih škola iz Beograda, Novog Sada, Skopja, Osijeka, Sarajeva i Zagreba; drugi dan studenti iz Sarajeva, Ljubljane, Zagreba i Beograda (Gudački kvartet FMU Beograd, s Gudačkim kvartetom F. Krežme); treći dan bio je koncert učenika Škole za muzičke talente iz Čuprije, sa solističkim točkama, kvartetom, ansamblom solista i gudačkim orkestrom škole.

Posljednji je dan održan svečani koncert o stotoj obljetnici smrti Franje Krežme, isključivo s njegovim djelima, koja su za tu priliku obradili i simfonijskom muziciranju prilagodili Ladislav Miranov, Krešimir Fribec i Boris Papandopulo. Orkestar osječke Opere, pojačan studentima gudačima i nekim nastavnici, uz sudjelovanje Josipa Klime kao koncertnog majstora, a pod dirigentskim vodstvom Zeljka Milera, pratio je studente Zeljka Halitija iz Splita, Aleksandra Ivića iz Zagreba i Ljubomira Mihailovića iz Beograda, te prof. Klimu koji je blagonaklono »uskočio« kao solist umjesto odsutnog studenta što je trebao izvesti Krežmin *Allegro de concert*.

Bila su to četiri dana ozbiljna muziciranja, poleta i demonstriranja talenta, uza nažalost premali auditorij, ali sva četiri koncerta ostat će u duboku sjećanju. Prva tri zbog poleta i brojnih ugodnih iznenađenja, posljednji i kao dokaz zrele muziciranja mladih violinista, posebno Beogradanina Mihailovića.

Bilo je predviđeno da se u te dane obavi i svečana promocija monografije muzikologa i violinista Vladimira Fajdetića *Franjo Krežma — hrvatski violinist 19. stoljeća*. Nažalost financijske i tiskarske neprilike ukočile su tu akciju, no nadati se da će se knjiga ipak pojaviti u knjižarskim izlozima još ove godine. Zaslužio je to u prvome redu rano pokopani talent hrvatske glazbe, ali i marni istraživač glazbene povijesti, autor Fajdetić.

A. R.

VOKALNI KONCERT BEZ ODZIVA

U organizaciji osječkog HPD »Lipa« održan je 22. svibnja koncert dvaju pjevačkih zborova. U prvome dijelu nastupili su domaćini, u drugome RKUD »Duro Salaj« iz Slav. Broda. Taj vokalni koncert može se u umjetničkom smislu nazvati uspjelim, jer su oba zborova pomno izučila program, ali koncert na žalost nije uspio u pogledu posjeta. Dok osječki zbor broji pedesetak članova, a brodski gotovo šezdeset pjevača, njih je u svečanoj dvorani Pedagoškog fakulteta slušalo ne više od tridesetak ljubitelja glazbe. U gradu koji je postao i sveučilišno središte, koji pretendira na naslov »kulturnog središta Slavonije«, taj mizerni posjet kao i činjenica da koncertu nije prisustvovao nijedan od ne samo glazbenih kritičara mass-medija, nego čak ni cigli izvještač, takav postupak najbolje pokazuje stanje duhovne učamlosti sredine koja bi se veoma ljučila kad bismo je nazvali »kulturnom provincijom«.

HPD »Lipa« je pod dirigentskim vodstvom prof.

Ota Neumana izvodila djela jugoslavenskih autora (pretežno hrvatskih), a među njima i dvojice Osječana: nekadašnjeg zborovođe »Lipe« Eugena Kraja i bivšeg Osječanina, marnog prikupljača folklornoga glazbenog blaga, Julija Njikoša. Koncert je bio dobro izučen, s lijepom uravnoteženošću unatoč tome što sve dionice nemaju jednako vrijedne pjevače. Utješna je činjenica da je među pjevačima (posebno pjevačicama) lijep broj mladih.

RKUD »Duro Salaj« pod dirigentskim vodstvom prof. Josipa Jerkovića dalo je presjek svih epoha od početka Novog vijeka do danas, ne zapustivši ni domaće skladatelje (impresivna skladba M. Tajčevića *Vospoite Gospodi*, R. Petrovića, Vrabeca, Jerkovićeva obradba Jusićeve skladbe i Berdovićev *Lindo*). Zbor je ujednačen, s posebno dobrim dubokim muškim glasovima i nekoliko vrijednih tenora, a različita stil-ska razdoblja predstavio je čisto i uvjerljivo.

Oba zbora bila su srdačno pozdravljena, pa su izveli i dodatke, što je donekle popravilo dojam što ga je izazvala prazna dvorana.

A. R.

DVIJE STUDIJE IVANA GOLUBA O JURJU KRIŽANIĆU

Poznati križanićolog dr. Ivan Golub, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, objavio je u *International review of the Aesthetic and sociology of music* dvije studije. One su rezultat njegovog istraživanja o Jurju Križaniću. Prva studija objavljena je 1978. g. u vol. 9 no 2, a druga 1980. vol. 11, no 1. Ovdje donosimo sažetke obaju studija.

KRIŽANIĆEVA ASSERTA MUSICALIA U CARAMUELOVU DJELU MUSICA

Juan Caramuel Lobkowitz (Madrid 1606 — Vigevano 1680), autor za svoje vrijeme najpotpunije enciklopedije matematičkog znanja (*Mathesis biceps*, Campagna 1670), pisac djela iz arhitekture, teologije, filozofije i glazbe, najavljujući je u nekoliko navrata enciklopediju glazbenog znanja koja ipak nije izašla niti je bilo poznato da se sačuvala u rukopisu. Caramuelov autograf djela *Musica* (preko 500 stranica), što sam ga otkrio u Archivio Capitolare Vigevano sig. IV, 6: Fondo Caramuel, upravo je ta od Caramuela najavljujivana glazbena enciklopedija. U njoj se na nekoliko mjesta Caramuel osvrće na *Asserta musicalia* (Rim 1656) Jurja Križanića, katkada s njima polemizirajući a najčešće ih usvajajući. To je jedini sada poznati slučaj da se netko od Križanićevih suvremenika pismeno osvrnuo na njegova *Asserta musicalia*. Caramuel uvrštava Križanića u glazbenu avangardu svoga vremena. Stavljajući ga uz bok velikih imena tadašnje glazbene teorije: Kirchera, Mersennea, Mazaka, Gassendija, Descartesa, a ponekad ga njima i suprotstavlja.

Ovdje se objavljuje sadržaj Caramuelova djela *Musica* i kritički donosi Caramuelove tekstove o Križanićevim *Asserta musicalia*, iz kojih izlazi da je Križanić doista i usmeno obranio svoje »glazbene tvrdnje«, što u dosad proznatim izvorima nije bilo nigdje potvrđeno.

JURAJ KRIŽANIĆ I JOAO IV.

Juraj Križanić (1618—1683) nadzirao je i ispravljao tiskanje knjige Joãoa IV. (1604—1656), kralja portugalskog, *Risposte alli dubii proposti sopra la Messa 'Panis quem ego dabo' del Palestrina*, Rim 1655, što je bilo posve nepoznato. Poznata su svega dva primjerka te knjige, od kojih je jedan vjerojatno bio Križanićev. Križanić je nadzirao i tiskanje Joãovih skladbi, vjerojatno u sklopu kompozicija *Joannis Laurentii Rabello Psalmi, tum Vesperarum tum Completarum. Item magnificat, Lamentationes et Miserere*, Rim 1657. Sačuvan je i Križanićev primjerak rijetke Joãove knjige *Difesa della musica moderna contro la falsa opinione del vescovo Cirillo Franco, tradotta di spagnuolo in italiano*, s njegovim autografskim zahvatima.